

ПРИКАЗ

19.11.2025

БОЕРЫК

№

699-П

Татарстан Республикасы, Казан шәһәре, Мәскәү/П.Коммунасы урамы, 57/13 йорт адресы буенча урнашкан «Ю.М.Аносов - Г.И.Үтәмешев кибетләре, 19 гасырның 2 нче яртысы» ачыкланган мәдәни мирас объектын региональ әһәмияттәге мәдәни мирас объекты сыйфатында Татарстан Республикасы, Казан шәһәре, Мәскәү/П.Коммунасы урамы, 57/13 йорт адресы буенча урнашкан «Сәүдәгәр Юнысовлар һәм Үтәмешевлар сәүдә кибетләре, XIX гасырның 2 нче яртысы» атамасы белән Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни һәйкәлләренен) бердәм дәүләт реестрына керту, аның территориясе чикләрен һәм саклау предметын раслау турында

«Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарихи һәм мәдәни һәйкәлләре турында» 2002 елның 25 июнендәге 73-ФЗ номерлы федераль закон, «Татарстан Республикасында мәдәни мирас объектлары турында» 2005 елның 1 апрелендәге 60-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, дәүләт тарихи-мәдәни экспертизасының 2025 елның 16 сентябрендәге уңай бәяләмәсе нигезендә боерык бирәм:

1. Татарстан Республикасы, Казан шәһәре, Мәскәү/П.Коммунасы урамы, 57/13 йорт адресы буенча урнашкан «Ю.М.Аносов - Г.И.Үтәмешев кибетләре, 19 гасырның 2 нче яртысы» ачыкланган мәдәни мирас объектын Татарстан Республикасы, Казан шәһәре, Мәскәү/П.Коммунасы урамы, 57/13 йорт адресы буенча урнашкан «Сәүдәгәр Юнысовлар һәм Үтәмешевлар сәүдә кибетләре, XIX гасырның 2 нче яртысы» региональ әһәмияттәге мәдәни мирас объекты сыйфатында Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни һәйкәлләренен) бердәм дәүләт реестрына кертергә.

2. Әлеге боерыкның 1 нче кушымтасы нигезендә Татарстан Республикасы, Казан шәһәре, Мәскәү/П.Коммунасы урамы, 57/13 йорт адресы буенча урнашкан «Сәүдәгәр Юнысовлар һәм Үтәмешевлар сәүдә кибетләре, XIX гасырның 2 нче яртысы» региональ әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләрен

расларга.

3. Әлеге боерыкның 2 нче кушымтасы нигезендә Татарстан Республикасы, Казан шәһәре, Мәскәү/П.Коммунасы урамы, 57/13 йорт адресы буенча урнашкан «Сәүдәгәр Юнысовлар һәм Үтәмешевлар сәүдә кибетләре, XIX гасырның 2 нче яртысы» региональ әһәмияттәге мәдәни мирас объектын саклау предметын расларга.

4. Мәдәни мирас объектларын исәпкә алу һәм шәһәр төзелеше эшчәнлегенә бүлегенә күрсәтелгән мәдәни мирас объекты территориясе чикләре турында белешмәләрне Күчемсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрына һәм Россия Федерациясе халыклары мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни һәйкәлләренен) бердәм дәүләт реестрына кертүне тәмин итәргә.

5. Бу боерык үтәлешен контрольдә тоту буенча үземне җаваплы итеп билгелим.

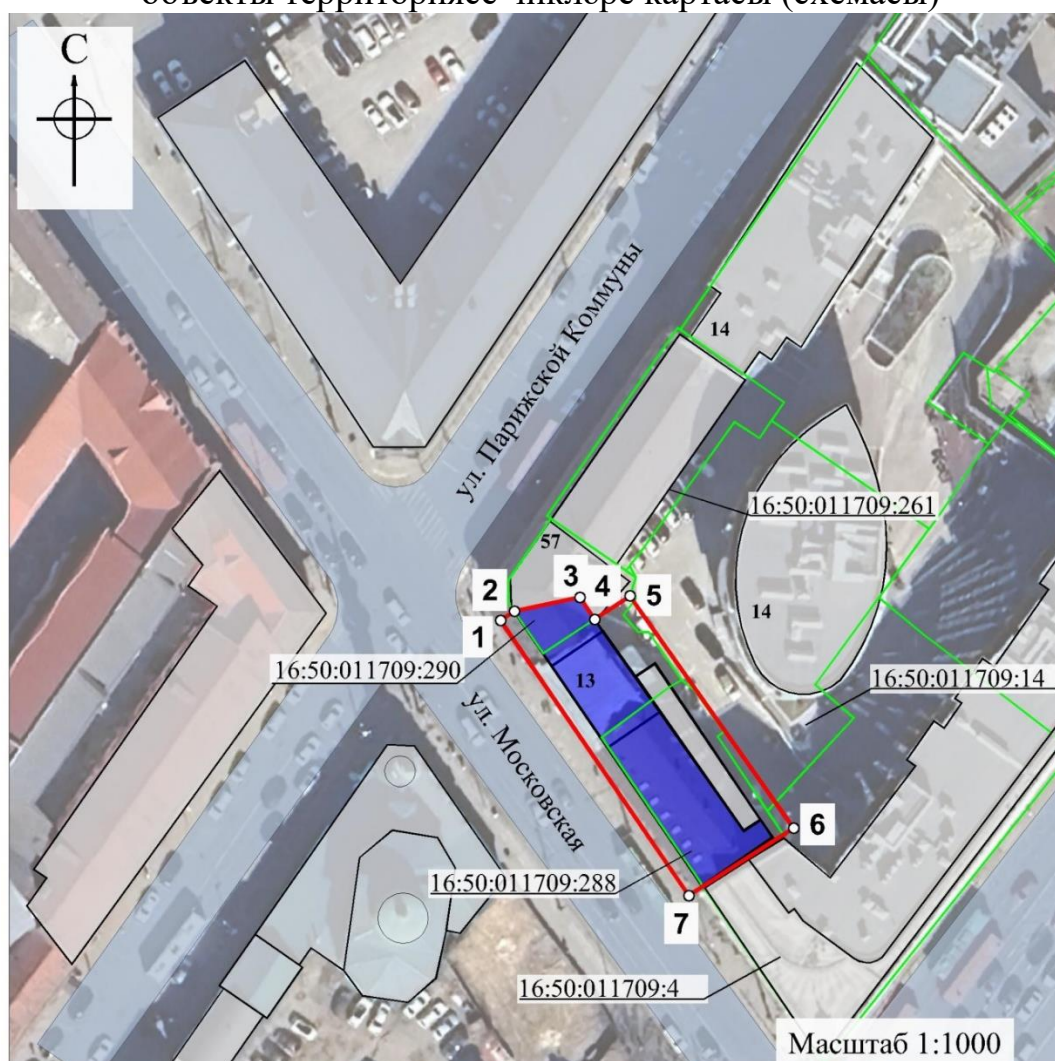
Рәис

И.Н. Гушин

Татарстан Республикасы
Мәдәни мирас объектларын саклау
комитетының 19.11.2025 ел,
№699-П бoерыгына 1 нче кушымта

Татарстан Республикасы, Казан шәһәре, Мәскәү/П.Коммунасы урамы, 57/13 йорт
адресы буенча урнашкан «Сәүдәгәр Юнысовлар һәм Үтәмешевлар сәүдә кибетләре,
XIX гасырның 2 нче яртысы» региональ әһәмияттәге мәдәни мирас объекты
территориясе чикләре

Татарстан Республикасы, Казан шәһәре, Мәскәү/П.Коммунасы урамы, 57/13 йорт
адресы буенча урнашкан «Сәүдәгәр Юнысовлар һәм Үтәмешевлар сәүдә
кибетләре, XIX гасырның 2 нче яртысы» региональ әһәмияттәге мәдәни мирас
объекты территориясе чикләре картасы (схемасы)

Шартлы билгеләр:

	- мәдәни мирас объекты территориясе чиге
	- мәдәни мирас объекты территориясе чикләренең характерлы ноктасы
	- мәдәни мирас объекты
	- КМБДР белешмәләре буенча жир кишәрлекләре чикләре
16:50:011709:290	- жир кишәрлегенең кадастр номеры

Татарстан Республикасы, Казан шәһәре, Мәскәү/П.Коммунасы урамы, 57/13
йорт адресы буенча урнашкан «Сәүдәгәр Юнысовлар һәм Үтәмешевлар сәүдә
кибетләре, XIX гасырның 2 нче яртысы» региональ әһәмияттәге мәдәни
мирас объекты территориясе чикләренен
текстлы тасвирламасы

Татарстан Республикасы, Казан шәһәре, Мәскәү/П.Коммунасы урамы, 57/13 йорт
адресы буенча урнашкан «Сәүдәгәр Юнысовлар һәм Үтәмешевлар сәүдә кибетләре,
XIX гасырның 2 нче яртысы» региональ әһәмияттәге мәдәни мирас объекты
территориясе чикләре түбәндәгечә уза:

Чикне узу		Чикне узуның тасвирламасы
ноктдан	ноктага кадәр	
1	2	1 ноктасыннан төньяк-көнчыгыш юнәлештә 2,41 м ераклыкка 2 ноктасына кадәр;
2	3	2 ноктасыннан төньяк-көнчыгыш юнәлештә 9,67 м ераклыкка 3 ноктасына кадәр;
3	4	3 ноктасыннан көньяк-көнчыгыш юнәлештә 3,81 м ераклыкка 4 ноктасына кадәр;
4	5	4 ноктасыннан төньяк-көнчыгыш юнәлештә 6,10 м ераклыкка 5 ноктасына кадәр;
5	6	5 ноктасыннан объектның төньяк-көнчыгыш фасады буйлап көньяк-көнчыгыш юнәлештә 40,98 м ераклыкка 6 ноктасына кадәр;
6	7	6 ноктасыннан көньяк-көнбатыш юнәлештә 17,95 м ераклыкка 7 ноктасына кадәр;
7	1	7 ноктасыннан объектның көньяк-көнбатыш фасады буйлап төньяк-көнбатыш юнәлештә 48,05 м ераклыкка 1 ноктасына кадәр.

Татарстан Республикасы, Казан шәһәре, Мәскәү/П.Коммунасы урамы,
 57/13 йорт адресы буенча урнашкан «Сәүдәгәр Юнысовлар һәм Үтәмешевлар
 сәүдә кибетләре, XIX гасырның 2 нче яртысы» региональ әһәмияттәге
 мәдәни мирас объекты территориясе чикләренен
характерлы нокталары таблицасы

№ нокта	Жирле координаталар системасындагы нокта координаталары (МСК-16)	
	X	Y
1	475110.39	1305209.07
2	475111.75	1305211.06
3	475113.73	1305220.53
4	475110.57	1305222.65
5	475113.93	1305227.74
6	475080.43	1305251.35
7	475070.75	1305236.23
1	475110.39	1305209.07

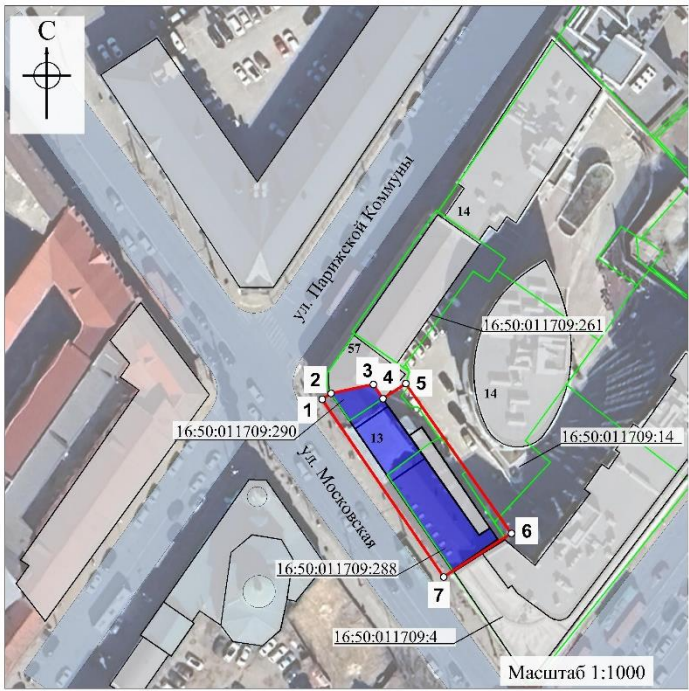
Татарстан Республикасы
Мәдәни мирас объектларын
саклау комитетының 19.11.2025
ел, №699-П боерыгына 2 нче
кушымта

Татарстан Республикасы, Казан шәһәре, Мәскәү/П.Коммунасы урамы,
57/13 йорт адресы буенча урнашкан «Сәүдәгәр Юнысовлар һәм Үтәмешевлар
сәүдә кибетләре, XIX гасырның 2 нче яртысы» региональ
әһәмияттәге мәдәни мирас объектын
саклау предметы

1. Объектның урнашу урыны Казан шәһәренең тарихи үзәгендә Мәскәү, Париж Коммунасы, Сул як Болак, Татарстан урамнары белән чикләнган кварталда. Объект Мәскәү урамының төньяк-көнчыгыш ягында төзелеш фронтында катнаша.
2. Күләм-планлаштыру композициясе: планда турыпочмаклы таш сәүдә кибетләре, башлангыч як фасадлары бер-берсенә якын урнашкан, Мәскәү урамына үтәли машина һәм жәяүле юллары булмаган бербөтен фасад булып чыгалар.
3. Конструктив схемасы: чын таш диварлар; яссы түшәмәләрнең конструктив чишелеше; тәрәзә һәм ишек уемнарының урыны.
4. Фасадларның декоратив бизәлеше:
 - 1) 1 нче кибетнең көньяк-көнбатыш фасады: беренче кат дәрәжәсендә фасад фланглары буенча фигуралы силуэт вазонындагы дүрт тажлы яфракның барельефлы сурәте; беренче кат дәрәжәсендә фасад почмакларындагы шома, киң пилястралар, икенче кат дәрәжәсендә рәтләр буенча чиратлап – ялгыз турыпочмаклы, парлы квадрат; туры профильле сандрик-каш белән профильле кысада урнашкан йөзлек; икенче кат тәрәзә стеналарын бизәүдә түгәрәкләр белән профильле турыпочмаклы тасма; икенче кат тәрәзәләренең профильле бердәм тәрәзә асты поясы; профильле фриз тасмасы;
 - 2) 2 нче кибетнең көньяк-көнбатыш фасады: профильле кәрниз; профильле баулар белән чикләнган шома фриз; профильле катара кәрниз; икенче кат тәрәзәләренең һәм беренче кат ишек уемының профильле йөзлекләре;
 - 3) 3 нче кибетнең көньяк-көнбатыш фасады: беренче кат уемнарын бизәүдә: замок ташы, өч вертикаль элементлы биек йөзлек мангае рәвешендәге тәрәзә төбе элементы, алар арасында түгәрәк куышлар урнашкан; тәрәзә төбәндәге элемент ян-яктан китә торган киң сандрик белән тәмамланган; катлар арасындагы тасма.
5. 1 нче кибетнең икенче катындагы уемнарның урнашу урыны. 2 нче кибетнең беренче һәм икенче катлары уемнарының урнашу урыны. 3 нче кибетнең һәм 4 нче кибетнең беренче һәм икенче катлары уемнарының урнашу урыны.

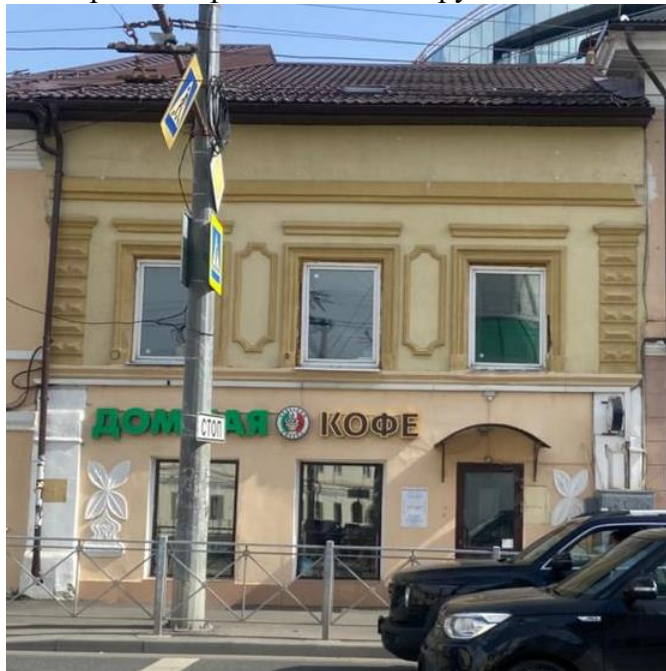
*Саклау предметы комплекслы һәм фәнни тикшеренүләр, реставрация эшләре нәтижеләре буенча үзгәртелергә мөмкин.

Татарстан Республикасы, Казан шәһәре, Мәскәү/П.Коммунасы урамы, 57/13 йорт адресы буенча урнашкан «Сәүдәгәр Юнысовлар һәм Үтәмешевлар сәүдә кибетләре, XIX гасырның 2 нче яртысы» региональ әһәмияттәге мәдәни мирас объектның саклау предмети таблицасы

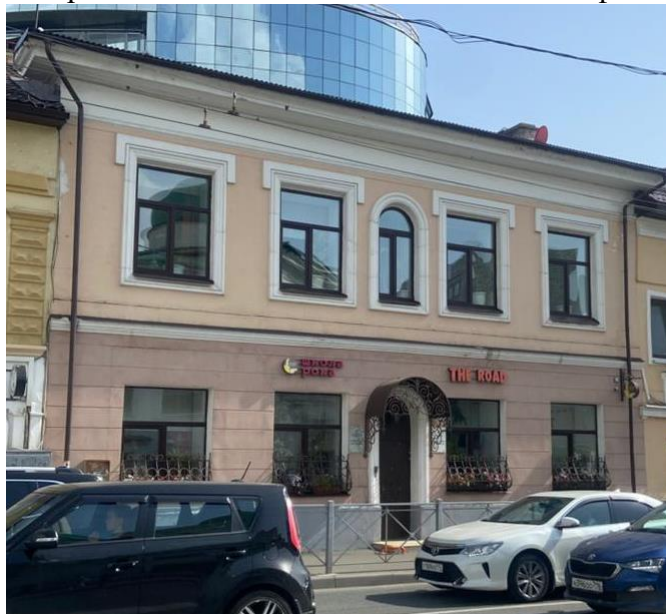
№	Саклау предмети	Төп элементларны фотофиксацияләү/график материаллар
1.	Объектның урнашу урыны Казан шәһәренең тарихи үзәгендә Мәскәү, Париж Коммунасы, Сул як Болак, Татарстан урамнары белән чикләнган кварталда. Объект Мәскәү урамының төньяк-көнчыгыш ягында төзелеш фронтында катнаша	 Шартлы билгеләр: - мәдәни мирас объекты 1-2 нче рәсем. Объектның урнашу урыны
2.	Күләм-планлаштыру композициясе: планда турыпочмаклы таш сәүдә кибетләре, башлангыч як фасадлары бер-берсенә якын урнашкан, Мәскәү урамына үтәли машина һәм жәяүлеләр юллары булмаган бербөтен фасад булып чыгалар	 Шартлы билгеләмәләр: - кибетләр белән янәшә торучы таш күләм

- сәүдә кибетләре

3 нче рәсем. Күләм-планлаштыру композициясе

4 нче рәсем. 1 нче кибет. Көнъяк-көнбатыш фасады

5 нче рәсем. 2 нче кибет. Көнъяк-көнбатыш фасады

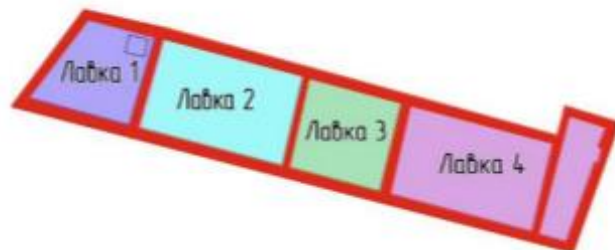

6 нчы рәсем. 3 нче кибет. Көнъяк-көнбатыш фасады

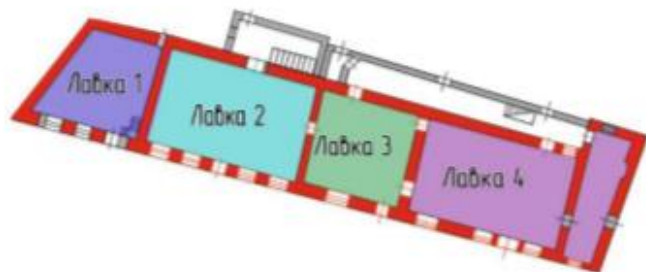

7 нче рәсем. 4 нче кибет. Көнъяк-көнбатыш фасады

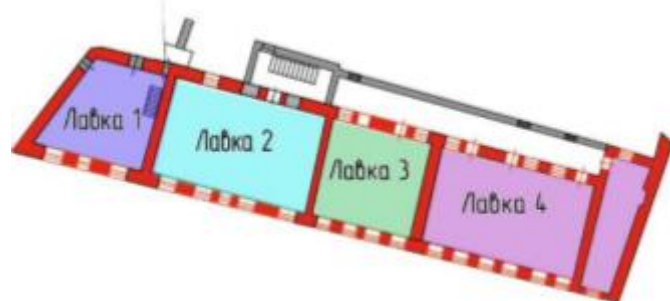
3. Конструктив схемасы: чын таш диварлар; яссы түшәмэләрнең конструктив чишелеше; тәрәзә һәм ишек уемнарының урыны

8 нче рәсем. Подвал планы

9 нчы рәсем. Беренче кат планы

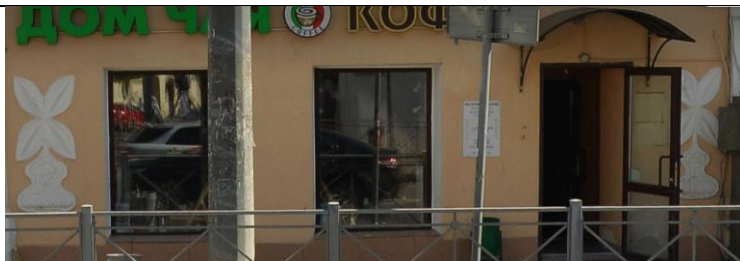
10 нчы рәсем. Икенче кат планы

Условные обозначения:

- подлинные каменные стены
- местоположение заложённых, перестроенных проёмов (дверных и оконных)
- поздние элементы, не являются предметом охраны
- местоположение исторических проёмов

4. Фасадларның декоратив бизэлеше:

1) 1 нче кибетнең көньяк-көнбатыш фасады: беренче кат дәрәжәсендә фасад фланглары буенча фигуралы силуэт вазонындагы дүрт таҗлы яфракның барельефлы сурәте; беренче кат дәрәжәсендә фасад почмакларындагы шома, киң пилястралар, икенче кат дәрәжәсендә рәтләр буенча чиратлап – ялгыз турыпочмаклы, парлы квадрат; туры профильле сандрик-каш белән профильле кысада урнашкан йөзлек; икенче кат тәрәзә стеналарын бизәүдә түгәрәкләр белән профильле турыпочмаклы тасма; икенче кат тәрәзәләренең профильле бердәм тәрәзә асты поясы; профильле фриз тасмасы

11 нче рәсем. 1 нче кибет. Декоратив лепка элементларының беренче кат дәрәжәсендә урнашуы

12 нче рәсем. 1 нче кибет. Көньяк-көнбатыш фасадының декоратив лепка элементы

13 нче рәсем. 1 нче кибет. Икенче кат дәрәжәсендә көньяк-көнбатыш фасадының декоратив бизэлеше

2) 2 нче кибетнең көньяк-көнбатыш фасады: профильле кәрниз; профильле баулар белән чикләнгән шома фриз; профильле катара кәрниз; икенче кат тәрәзәләренең һәм

беренче кат ишек уемының
профильле йөзлекләре

14 нче рәсем. 2 нче кибет. Көнъяк-көнбатыш
фасадының декоратив бизәлеше

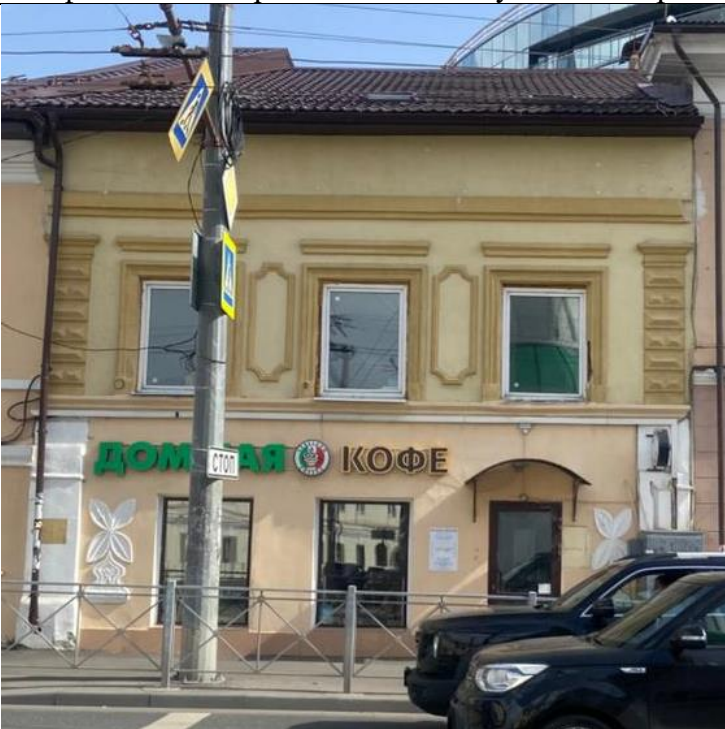
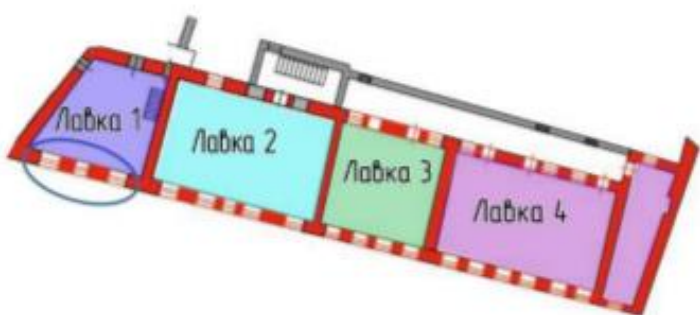

15 нче рәсем. 2 нче кибет. Көнъяк-көнбатыш
фасадының декоратив бизәлеше

16 нчы рәсем. 3 нче кибет. Көнъяк-көнбатыш
фасадының беренче катындагы уемны бизәү

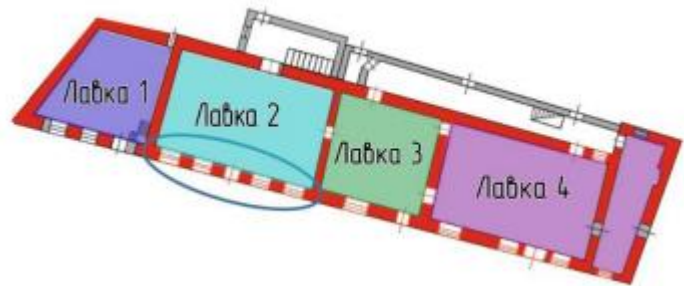
3) 3 нче кибетнең
көнъяк-көнбатыш фасады:
беренче кат уемнарын
бизәүдә: замок ташы, өч
вертикаль элементлы биек
йөзлек маңгае рәвешендәге
тәрәзә төбә элементы, алар
арасында түгәрәк куышлар
урнашкан; тәрәзә төбөндәге

	элемент ян-яктан китэ торган киң сандрик белән тәмамланган; катлар арасындагы тасма	 17 нче рәсем. 3 нче кибет. Көнъяк-көнбатыш фасадының беренче катындагы уемны бизәү
5.	1 нче кибетнең икенче катындагы уемнарның урнашу урыны	 18 нче рәсем. 1 нче кибет. Көнъяк-көнбатыш фасады 19 нчы рәсем. Икенче кат планы

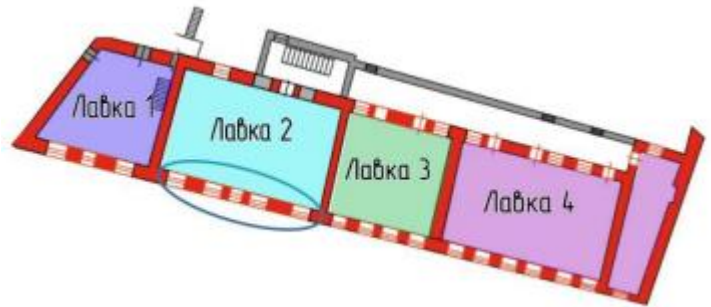
2 нче кибетнең беренче һәм икенче катлары уемнарының урнашу урыны

20 нче рәсем. 2 нче кибет. Көнъяк-көнбатыш фасады

21 нче рәсем. Беренче кат планы

22 нче рәсем. Икенче кат планы

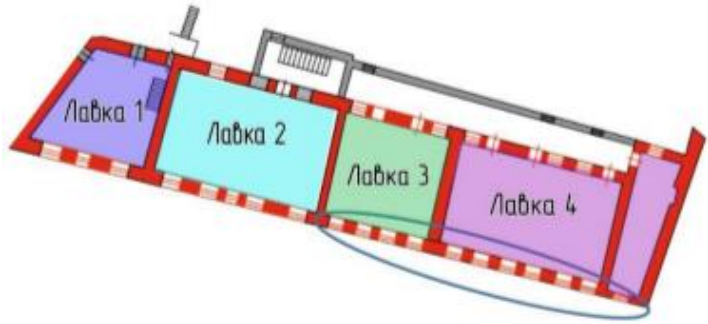
3 нче кибетнең һәм 4 нче кибетнең беренче һәм икенче катлары уемнарының урнашу урыны

23 нче рәсем. 3 нче кибет. 4 нче кибет. Кибетләрнең көнъяк-көнбатыш фасады

24 нче рәсем. Беренче кат планы

25 нче рәсем. Икенче кат планы